

Válečné události připomíná na českoskalickém bojišti téměř 70 hrobů a pomníků padlých vojáků. Nejvíce jich nalezneme na vojenském hřbitově mezi Zlíčím a Českou Skalicí a také v prostoru přírodní rezervace Dubno. Nejzajímavějšími místy prochází naučná stezka určená jak pro pěší, tak pro cyklisty. V Muzeu Boženy Němcové je možné zhlédnout stálou expozici nazvanou Bitva u České Skalice 28. 6. 1866.

Regionální informační centrum

třída T.G.M. 33, 552 03 Česká Skalice

tel.: 491 453 870, 773 578 112

e-mail: infocentrum@ceskaskalice.cz

www.ceskaskalicko.cz

Foto © Jan Holý, Irena Voříšková, 2012

Text © Ludvík Mühlstein a Jan Holý, 2012

www.ceskaskalice.cz

Česká Skalice je jedním z mnoha míst našeho regionu, kterými prošel válečný konflikt roku 1866. Prusko-rakouská válka byla důsledkem dlouhodobého vzájemného soupeření Pruska a Rakouska o vůdčí mocenské postavení a vliv nad střední Evropou v rámci tzv. Německého spolku. Ačkoliv se o výsledku války rozhodlo na území Čech, boje probíhaly také na Moravě, v dnešním středním Německu, v jižním Polsku, v severní Itálii nebo na vlnách Jaderského moře.

Poražené Rakousko muselo uznat pruskou nadvládu mezi německými státy, přenechat vítězům území Holštýnska a zaplatit válečné reparace ve výši 20 milionů tolarů. V roce 1867 došlo k uherskému vyrovnání a na mapě se objevilo Rakousko-Uhersko.

Bitva u České Skalice se do historie zapsala jako jedna z nejkrvavějších epizod prusko-rakouské války. Během pouhých čtyř hodin v boji padlo, bylo zraněno nebo zajato bezmála 7000 vojáků a více než 200 koní. Tato bilance je o to smutnější, že k bitvě nemuselo vůbec dojít.

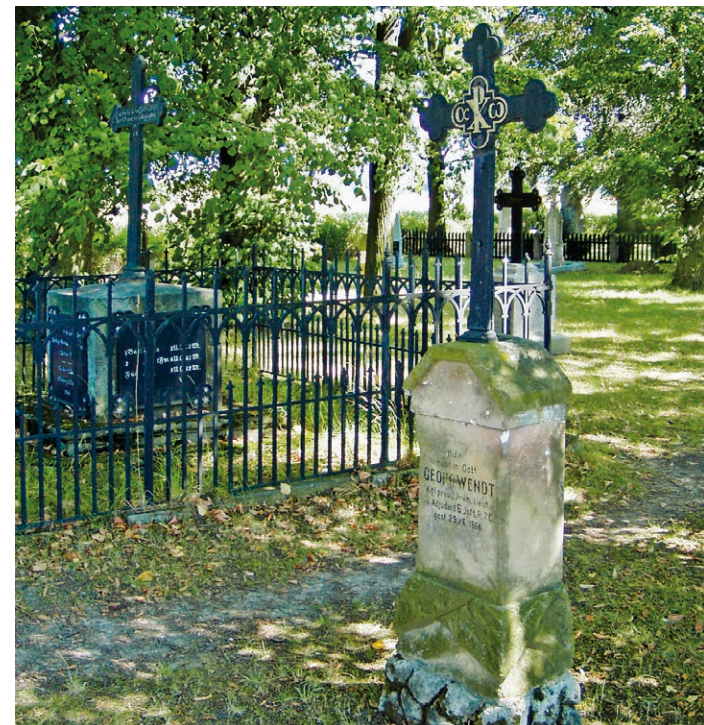
Těmto událostem předcházela bitva u Náchoda, kde se 27. června střetl rakouský VI. armádní sbor polního podmaršála barona Ramminga s pruským V. armádním sborem generála pěchoty Karla von Steinmetze. Rakušané byli poraženi a přinuceni ustoupit k České Skalici, kde měl tou dobou postavení jejich IV. a VIII. armádní sbor.

Po zhodnocení situace nařídil dopoledne 28. června vrchní velitel rakouské Severní armády polní zbrojmistr Ludwig von Benedek všem třem sborům, aby se vydaly od České Skalice na zpáteční pochod ve směru na Jaroměř.

Velitel VIII. rakouského armádního sboru arcivévoda Leopold však neuposlechl rozkazu vrchního velitele a setrval v nevýhodném postavení nad řekou Úpou. Navíc neinformoval podřízené velitele brigád o Benedekově rozkazu ani o svém bojovém úmyslu. Okolo 11. hodiny vyslal proti pruskému V. armádnímu sboru, blížícímu se od Náchoda osamocený prapor pěšího pluku č. 75. Rozpoutal se zuřivý boj v lese Dubno, do kterého

se nechala postupně vtáhnout rakouská brigáda generálmajora Gustava von Fragnera (prapor polních myslivců č. 5 a pěší pluky č. 15 a 77), následována brigádou plukovníka Leopolda Kreyssera (prapor polních myslivců č. 24 a pěší pluky č. 21 a 32). Nejtěžší boje nyní probíhaly v prostoru železničního náspu, kde mezi mnohými našli v bitevní vřavě smrt i oba velitelé brigád. Situace se na rakouské straně stala kritickou. Okolo 14. hodiny vydal arcivévoda Leopold rozkaz k ústupu, jehož krytí zajišťovala na východním okraji města brigáda generálmajora Carla Schulze (prapor polních myslivců č. 31, pěší pluky č. 8 a 74) spolu se dvěma prapory pěších pluků č. 36 a 75 a sborovou dělostřeleckou zálohou. Krátce po 15. hodině Prusové dobyli vlakové nádraží a jejich jednotky pronikly do města. Po tuhých poulič-

ních bojích obsadili Českou Skalici a pronásledovali ustupující Rakušany až k obci Zájezd. Generál Steinmetz se ještě následujícího dne 29. června utkal s rakouským IV. armádním sborem u Svinišťan, kde opět zvítězil a pokračoval nerušeně do vnitrozemí Čech.